

Klima Østfold-modellen

Slik kan man lage et kommunalt klimanettverk

- en oppskrift basert på ulike erfaringer fra Klima Østfold

Når noen får ideen om å etablere et forpliktende klimasamarbeid på tvers av kommuner og de tre forvaltningsområdene kan kanskje måten Klima Østfold oppsto på være til inspirasjon.

▶▶ Slik ble det gjort i Østfold- og ja, ting tar tid:

- Ideen kom ifm. at KS-programmet Livskraftige kommuner, et inspirasjonsnettverk for norske kommuner, skulle avvikles. Flere – fra både fylkeskommune, fylkesmann, kommunene og KS – ønsket å opprettholde et nettverk og et samarbeid, med handling i fokus.
- Fylkeskommunen inviterte til en samling for kommuneledelsen (politisk og administrativt) fra hele fylket, der ulike modeller for samarbeid ble presentert. Der ble man enige om en strategi for felles klima- og energiarbeid, og en samarbeidsmodell.
- En arbeidsgruppe, med administrativt ansatte fra kommune og fylkeskommune, jobbet i nesten et helt år med å utarbeide en samarbeidsavtale og lage en handlingsplan med konkrete tiltak.
- Kommunenes deltakelse og økonomiske forpliktelse ble forankret og politisk vedtatt i hver enkelt kommune før det formelle samarbeidet ble igangsatt.
- Kommunenes ordførere/varaordførere signerte samlet en treårig samarbeidsavtale, med en intensjon om å videreføre arbeidet etter tre år.

▶▶ Politisk forankring er viktig – hos kommuner og i fylkeskommunen

▶▶ Etterstreb å ha med alle tre forvaltningsnivåer – kommune, fylkeskommune og stat – for å effektivisere samhandlingen og sikre gjensidig kompetanseheving og -utveksling

▶▶ Avklar tidlig hva som er målet med nettverket – er det å skrive planer, lage utredninger eller gjennomføre konkrete tiltak? Tilpass handlingsplanen etter det og vær trofast mot det overordnede målet.

▶▶ Bli enige om en finansieringsmodell som understreker betydningen av samarbeidet – at deltakerkommunene forplikter seg til å være aktivt med, både økonomisk og gjennom konkrete prosjekter/tiltak.

- Klima Østfolds finansieringsmodell ved oppstart var slik at hver kommune betaler en lik grunnsom (20 000 kr) og et beløp pr. innbygger i kommunen (kr 1,5). Fylkeskommunen matcher totalbeløpet fra kommunen. Nå er modellen justert men reflekterer samme prinsipper. I tillegg betaler Fylkesmannen en årlig sum (pt på kr. 75 000).
- Modellen gjør det mulig å ha en koordinator som holder i trådene og har ansvar for fremdriften.

▶▶ Hver kommune bør ha en dedikert person som har mandat, lyst og kapasitet til å delta som klimakontakt, innenfor rammene av vedkommendes ansvarsområde på klima.

▶▶ Politisk og administrativ ledelse i deltakerkommunene bør være aktivt deltakende i nettverket.

▶▶ Kartlegg og utnytt kunnskap og kompetanse på tvers av deltakerne i nettverket

▶▶ Arbeidet i det daglige gjennomføres av koordinator og klimakontaktene. Klimakontaktene skal spre sin kunnskap til og involvere relevante fagfolk i egen organisasjon.

▶▶ Nettverket bør være en selvstendig enhet, så langt som råd.

▶▶ Prøv å rendyrke klimakomponenten i nettverket, ved at dette samarbeidet først og fremst skal handle om å nå klimamålene gjennom ulike tiltak, virkemidler og prosjekter.